



# Privātā un publiskā sektora sadarbības modelis klimata pārmaiņu samazināšanas pasākumu finansiālam atbalstam nākotnē

*Elīna Konstantinova*  
*Biedrība "Baltijas krāsti"*  
*01.07.2020.*

LIFE OrgBalt, LIFE18 CCM/LV/001158

EU LIFE Programme project

"Demonstration of climate change mitigation potential  
of nutrients rich organic soils in Baltic States and Finland"



Latvia University  
of Life Sciences  
and Technologies



## Mērķis

- Izstrādāt atbalsta modeli klimata pārmaiņu samazināšanas pasākumu īstenošanai auglīgajās organiskajās augsnēs un to integrācijai KLP atbalsta pasākumos

Modelis, ļaus izvērtēt katra pasākuma:

- SEG emisiju samazinājumu
- sociālekonomiskos un finanšu ieguvumus un zaudējumus



# Pamatojums

- Joma, kurā iztrūkst tradicionālās investīcijas un tajā pašā laikā ir pietiekami daudz risku, lai privātie uzņēmēji/apsaimniekotāji darbotos vieni
- Iesaistītās puses nebūs ieinteresētas īstenot klimata pārmaiņu samazināšanas pasākumus, ja rodas kompromiss attiecībā uz saimniecības vai meža produktivitāti
- Privātās un publiskā partnerības sadarbības ceļā veidotās finanšu iniciatīvas veicinās lauksaimniekus un meža īpašniekus īstenot pasākumus, kuriem ir augstas sākotnējās ieviešanas vai uzturēšanas izmaksas

# Sadarbības modeļa uzdevumi I

- Novērtēt privāto investīciju finanšu atdevi no klimata pārmaiņu samazināšanas pasākumu īstenošanas
- Novērtēt ekonomisko atdevi (balstoties uz SEG emisiju samazinājumu un citiem faktoriem, piem. nodarbinātība)
- Noteikt finanšu deficītu vai optimālo publiskā finansējuma apjomu pasākumu veidiem, kas dod pozitīvu ekonomisko atdevi, bet kuru īstenošana komersantiem nav saimnieciski rentabla

## Sadarbības modeļa uzdevumi II

- Sniegt priekšlikumus finanšu iniciatīvām (subsīdijas, granti, nodokļu atvieglojumi, u.c.) pasākumiem ar augstu finanšu deficītu
- Sniegt priekšlikumus klimata pārmaiņu samazināšanas pasākumu integrācijai Lauku attīstības programmā, baltoties uz modeļa aprēķinu rezultātiem
- Sniegt priekšlikumus starp-institūciju sadarbībai, lai nodrošinātu pasākumu veiksmīgu īstenošanu

## Modeļa un priekšlikumu mērķgrupa

- LR ZM
- LAD
- Lauksaimnieku un mežsaimnieku biedrības, asociācijas
- Zemju īpašnieki/apsaimniekotāji

## Modelī iekļaujamie dati I

- Hidroloģiskā režīma novērtēšanas un organisko augšņu noteikšanas/kartēšanas izmaksas (lai noteiktu vai nogabals atbilst auglīgo organisko augšņu raksturojumam)
- Pasākumu ieviešanas izmaksas (zemes sagatavošana, apmežošana, zālāju, lauksaimniecības kultūru ierīkošana, drenāžas sistēmu ierīkošana, to kontrole, u.c.) katram klimata pārmaiņu samazināšanas pasākumam
- Pasākumu uzturēšanas izmaksas
- Šobrīd potenciāli pieejamais un saņemtais atbalsts zemes platību esošam apsaimniekošanas veidam (platību maksājumi, subsīdijas, zemes nodokļa atvieglojumi)

## Modelī iekļaujamie dati II

- Potenciālie ieņēmumi no pasākumu īstenošanas
- Dati par SEG gāzu emisiju apjoma izmaiņām (*CO<sub>2</sub> ekvivalents tonnās viena gada laikā no viena hektāra; viena CO<sub>2</sub> ekvivalenta cena eiro par tonnu*)
- LIFE ReStore projekta rezultāti un iegūtie dati <https://restore.daba.gov.lv/public/>



# Metodoloģija un pieņēmumi

- Modelī finanšu un ekonomiskie aprēķini katram pasākumam tiks veikti aprēķina periodiem (dzīves ciklam) – 5 gadi; 10 gadi; 25 gadi; 50 gadi; 100 gadi; 200 gadi
- Iespēja koriģēt modelī norādītās izmaksas un ieņēmumus atbilstoši situācijai izvēlētajā pasākumu ieviešanas teritorijā
- Citi sociālekonomiskie un/vai vides ieguvumi modelī tiek iestrādāti saskaņā ar vidējo svērto pieauguma % metodiku, piemēram - piesaistītais darbaspēks, vides uzlabošanās, u.c.
- Iespēja definēt jaunus scenārijus
- Negūtās vai zaudētās peļņas aprēķins, mainot zemes apsaimniekošanas veidu

# Modelī iekļaujamo scenāriju

No.	Klimata pārmaiņu samazināšanas pasākums	Sākotnējais zemes lietojums					
		Zālājs	Aramzeme	Meža zeme	Mitrājs		
1.	<b>zema gruntsūdens līmeņa</b> saglabāšana un teritorijas apsaimniekošana, veidojot <b>ganības vai zālājus</b>		X				
2.	sākotnējā <b>hidroloģiskā režīma atjaunošana</b> un teritorijas apsaimniekošana, veidojot <b>ganības vai zālājus</b>	X	X				
3.	<b>hidroloģiskā režīma atjaunošana</b> un augļu koku un ogu, ieskaitot <b>mellenes un dzērvenes</b> , audzēšana	X					
		No.	Klimata pārmaiņu samazināšanas pasākums		Sākotnējais zemes lietojums		
4.	<b>zema gruntsūdens līmeņa</b> saglabāšana un <b>pākšaugu</b> ieviešana augu maiņā						
5.	<b>gruntsūdeņu līmeņa regulēšana</b> , lai izvairītos no tā īslaicīgām svārstībām un CH <sub>4</sub> un CO <sub>2</sub> emisiju pieauguma	X					
6.	sākotnējā <b>hidroloģiskā režīma atjaunošana</b> un teritorijas apsaimniekošana, veidojot <b>mitrāju</b>	X					
7.	<b>hidroloģiskā režīma atjaunošana</b> ( <i>sākotnēji augsts gruntsūdens līmenis</i> ) un teritorijas <b>apmežošana</b> ar <b>baltalksni vai melnalksni</b>	X					
8.	<b>zema gruntsūdens līmeņa</b> saglabāšana un teritorijas <b>apmežošana</b> ( <i>transformācija par plantāciju mežu</i> ) ar <b>egli vai bērzu</b> , paredzot saīsinātu aprītes ilgumu	X					
9.	<b>zema gruntsūdens līmeņa</b> saglabāšana un <b>dabiskās apmežošanās</b> veicināšana ( <i>transformācija par plantāciju mežu</i> ), veidojoties <b>bērza vai alkšņu</b> audzēm un paredzot saīsinātu aprītes ilgumu	10.	<b>zema gruntsūdens līmeņa</b> saglabāšana un <b>agro-mežsaimniecības sistēmas</b> izveidošana, izmantojot <b>ātri augošus kokus</b> (apšu, papelu vai alkšņu hibrīdi) un <b>zālaugus sēklu vai biodegvielas ražošanai</b>	X			
		11.	<b>zema gruntsūdens līmeņa</b> saglabāšana un <b>agro-mežsaimniecības sistēmas</b> izveidošana meliorācijas sistēmu <b>buferzonās</b> , stādot <b>ātri augošus kokus un krūmus</b> (papeļu un kārklū hibrīdi) līdz 19 m platās joslās	X			
		12.	<b>zema gruntsūdens līmeņa</b> saglabāšana, izmantojot <b>izases cirtes</b> kā meža atjaunošanas metodi <b>egļu audzēs</b> , lai samazinātu SEG emisijas no augsnes atjaunošanās periodā	X			X
		13.	<b>zema gruntsūdens līmeņa</b> saglabāšana un <b>joslū cirtes</b> meža atjaunošanai <b>priežu audzēs</b> , lai samazinātu SEG emisijas no augsnes atjaunošanās periodā	X			X
		14.	<b>zema gruntsūdens līmeņa</b> saglabāšana un <b>koksnes pelnu izkļiedšana</b> pēc kopšanas cirtes egļu audzēs				X
	15.	<b>hidroloģiskā līmeņa atjaunošana</b> un izcirtumu <b>atjaunošanas ar bērziem veicināšana</b> , veidojot pacilas un sējot bērzu (paludikultūra)				X	
	16.	<b>hidroloģiskā līmeņa atjaunošana</b> un izcirtumu <b>atjaunošana ar priedi vai egli</b> , stādot uz pacilām (paludikultūra)				X	
	17.	<b>augsta gruntsūdens līmeņa</b> saglabāšana <b>piekrastes aizsargjoslās</b> mežā un melnalkšņa stādījumu veidošana uz pacilām (paludikultūra)				X	

## Laika grafiks

- Privātā un publiskā sektora partnerības sadarbības modeļa struktūra un 3 scenāriju aprobācija – 01/2021
- Privātā un publiskā sektora partnerības sadarbības modeļa aprobācija/prezentācija iesaistītajām pusēm – 07/2021

## Plašāka informācija par projektu LIFE OrgBalt

- LIFE OrgBalt 1. e-ziņotājs <https://www.orgbalt.eu/?p=2725>
- *Pieteikšanās turpmāko e-ziņotāju saņemšanai e-pastā: [info@baltijaskrasti.lv](mailto:info@baltijaskrasti.lv)*

# Paldies



[www.orgbalt.eu](http://www.orgbalt.eu)



@orgbalt



@orgbalt



LIFE OrgBalt



orgbalt



orgbalt

The project "Demonstration of climate change mitigation potential of nutrients rich organic soils in Baltic States and Finland" (LIFE OrgBalt, LIFE18 CCM/LV/001158) has received funding from the LIFE Programme of the European Union and the State Regional Development Agency of Latvia.  [www.orgbalt.eu](http://www.orgbalt.eu)

The information reflects only the LIFE OrgBalt project beneficiaries' view and the European Commission's Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.



Latvia University  
of Life Sciences  
and Technologies



LITHUANIAN  
RESEARCH CENTRE  
FOR AGRICULTURE  
AND FORESTRY

